

Posudek na doktorskou práci Jiřího Hulcra: Hostitelská specificita tropických kůrovcovitých

Jiří Hulcr započal svoje bakalářská studia v rámci ekologicko-lesnického projektu na výzkum kůrovců, zahájeného na Entomologickém ústavu AV ve spolupráci s tehdy ještě Biologickou fakultou JU. Cílem tohoto výzkumu bylo m.j. odborně přispět k tehdy aktuální debatě o kůrovcových kalamitách a hospodaření v Šumavském národním parku a profilovat tak českobudějovickou vědu jako alespoň částečně prakticky použitelnou. Bakalář Jiří Hulcr tak tehdy zahájil jako učeň kůrovcové vědy a vydržel u ní až do dnešní obhajoby své doktorské práce.

Je zjevné, že série publikací o kůrovcích od Jiřího Hulcra patří k významným, ne-li nejvýznamnějším, výsledkům Akce kůrovec. Ovšem až na drobný detail, totiž že práce nakonec zkoumají úplně jiné kůrovce někde úplně jinde a jinak, než jak bylo původně plánováno. A tak například k použití jeho výsledků o beta diverzitě novoguinejských kůrovců pro plán lesních zásahů v NP Šumava je třeba jistě představivosti. Další pěkná ukázka toho, jak se již tradiční a vytrvalé vyhlašování aplikovaných výzkumných projektů v Budějovicích vždy poněkud zvrtně.

Jiří Hulcr vystřídal během svého doktorského studia čtyři zajímavá prostředí, totiž jihočeské akademické, dále pralesy Papuy-Nové Guineje, kde strávil jeden a půl roku terénní práci, a nakonec studoval i na dvou amerických univerzitách, A&M University of Texas a Michigan State University. V USA zahájil i paralelní doktorské studium, jež plánuje zakončit rovněž v tomto roce. Bude obhajovat disertaci sice rovněž o kůrovcích, ale s odlišným tématem i obsahem od té předkládané zde.

J. Hulcr byl tedy schopen během šesti let splnit podmínky hned dvou téměř se nepřekrývajících programů doktorského studia a publikovat 7 impaktových prací jako první autor (včetně prací v kvalitních časopisech typu *Oikos* a *Ecological Entomology*), jakož i další tři práce, kde je členem širšího týmu, včetně prací v *Nature* a *Ecology Letters*. Již tímto konstatováním by bylo jistě možno posudek zakončit jako nezpochybnitelně pozitivní - nakonec Hulcr vykazuje vyšší produktivitu, než byla moje vlastní v době, kdy jsem obhajoval svoji disertaci, takže můj mandát hodnotit tuto práci není silný a vyčítat uchazeči případnou lenost již prakticky vůbec nelze.

Přesto přičiním ještě několik poznámek. Kromě prokazatelně úspěšné schopnosti vést vlastní výzkum oceňuji i schopnost Jiřího Hulcra školit studenty (jeho magisterská studentka Kateřina Nováková bude obhajoval v tomto roce), navazovat rozmanité odborné spolupráce (na člancích, kde je vedoucím autorem, se podílí i 15 dalších kolegů ze šesti zemí), jakož i své výsledky zajímavě popularizovat (např. v časopise *Vesmír*).

Jiří Hulcr publikoval molekulární analýzu v časopise *Molecular Ecology Notes*, taxonomickou v *Systematic Entomology* a ekologickou v *Ecological Entomology* a *Oikos*. Není tedy pochyb o tom, že máme před sebou renesanční postavu scolytologie, se schopností výzkumu v terénu (na Hulcrovu práci se sekerou je dodnes na Nové Guineji obdivně vzpomínáno) i v molekulární laboratoři, a rovněž s uvažováním jak ekologickým, tak i taxonomicko-fylogenetickým. Kombinace ekologických a fylogenetických přístupů s dobrou znalostí taxonomie je myslím ideální výchozí pozicí pro další výzkum. Nemám tedy pochyb o tom, že velmi úspěšně nastoupená výzkumná dráha Jiřího Hulcra bude i nadále pokračovat. Doufejme jen, že se tak bude dít i nadále v alespoň volném spojení s pravlastí jeho kůrovcového výzkumu, jíž jsou českobudějovické výzkumné instituce, či spíše šumavské hvozdy.

Závěrem: předloženou doktorskou disertaci doporučuji k obhajobě jakožto práci nadprůměrné kvality.

Prof. RNDr. Vojtěch Novotný, CSc.

